

знижується до 6, що свідчить про розвиток В. У студентів групи 2 навпаки в 1-му семестрі збільшення КЗ спостерігали наприкінці 1-го семестру (6), а в 2-му семестрі їх кількість різко знизилася до 2, що розглядали як стабілізацію адаптаційних механізмів до навчання. На V курсі у студентів групи 1 в 1-му семестрі залишається значна кількість КЗ (на початку – 6, в середині – 4, наприкінці – 5). В 2-му семестрі КЗ відсутній. У студентів групи 2 у продовж 1-го семестру кількість КЗ висока (на початку – 6, в середині – 8), наприкінці зменшується до 2, а до кінця навчального року – до 1. Отже, у студентів групи 1 адаптація протікає стабільно на початку навчального терміну, тому було б доречно продовжити заняття з фізичної культури до V курсу, що стабілізувало б розвиток В на останньому році навчання. А у студентів групи 2 закінчується в середині III курсу. Розвиток В на початку V курсу є результатом надмірного ФЗ.

Полетай В.М., Жиденко А.О., Весельскій С.П., Макаручк М.Ю.
*Чернігівський державний педагогічний університет імені
Т.Г.Шевченка,*

ЗМІНИ У ПРОМІЖНОМУ ОБМІНІ ЖОВЧНИХ КИСЛОТ В ОРГАНІЗМІ КОРОПА ПІД ДІЄЮ ПЕСТИЦИДІВ

Печінка відіграє провідну роль у детоксикації ксенобіотиків, тому числі пестицидів, котрі різними шляхами надходять до організму тварин та людини. Ця функція печінки еволюційно удосконалена для перетворення ендогенних токсичних речовин, котрі з'являються в процесі життєдіяльності організму, і забезпечується різноманітними ланками обміну речовин в її клітинах. Надходження до організму екзогенних токсичних речовин веде не тільки до переключення вищезазначених природних механізмів, а і залучає більш широкі спектр метаболічних процесів в клітинах печінки, котрі лежать основі забезпечення інших функцій даного органу, зокрема зовнішньосекреторної. Остання тісно пов'язана з біосинтезом жовчних кислот, процесами їх гідроксилювання та кон'югації з амінокислотами (Сурин саріо L.). Маса риб коливалась в межах 200-250 г. Концентрація досліджуваних пестицидів (0,08 мг/дм³ для раундапу (гліфосату) та 0,01 мг/дм³ зенкора задавали у 200-літрових акваріумах. В пробах жовчої крові та безпосередньо в тканині печінки риб визначали спектри жовчних кислот за допомогою тонкошарової хроматографії. Перебування коропа продовж двох тижнів в акваріумі із заданою концентрацією зенкора та раундапу вело до суттєвих змін проміжного обміну жовчних кислот. Зокрема, концентрація

домінуючих у жовчі карпа таурокон'югованих жовчних кислот при дії зенкора і раундапу знижувалась відповідно на 53,44% і 28,29% ($p < 0,05$) порівняно з контрольними тваринами. В той час, як у рівні вільних жовчних кислот у жовчі піддослідних риб при дії даних пестицидів виявлені притилено направлені зміни. Зовсім по-іншому складаються взаємовідношення між досліджуваними жовчними кислотами у тканині печінки риб при дії досліджуваних препаратів. Так, при дії зенкора суттєво зростає рівень, як вільних (25,22%), так і особливо кон'югованих (170,36%, $p < 0,05$) з гліцином диоксиксолоанових кислот. Отримані дані свідчать, що зенкор та раундап неоднаково впливають на різні ланки проміжного обміну жовчних кислот в організмі карпа, що відображається змінами як у біосинтезі так і в процесах транслокації їх через мембрани гепатоцитів.

Поручинська Т.Ф.

*Волинський національний університет імені
Леся Українки*
**ФУНКЦІОНАЛЬНА РУХЛИВІСТЬ І СИЛА НЕРВОВИХ
ПРОЦЕСІВ У ОСІБ З РІЗНИМ РІВНЕМ ТРИВОЖНОСТІ
(СТАТЕВИЙ АСПЕКТ)**

Фактор статі здійснює значний вплив на тривожність індивіда, тобто його емоційну стабільність. Більша тривожність і нейротизм осіб жіночої статі порівняно з особами чоловічої статі були виявлені в багатьох дослідженнях. Метою дослідження було вивчення особливостей рівня особистісної та ситуативної тривожності чоловіків і жінок та встановлення зв'язку тривожності з силою та рухливістю нервових процесів. Досліджено 100 студентів (50 осіб чоловічої і 50 жіночої статі), віком 17-20 років. Дослідження властивостей основних нервових процесів включало визначення максимальної швидкості переробки інформації з диференціювання позитивних і гальмівних подразників - рівень функціональної рухливості нервових процесів (ФРНП) і загальної кількості пред'явлених і перероблених сигналів за фіксований час роботи - сили нервових процесів (СНП). Рівень ФРНП і СНП визначали за методикою М. В. Макаренка на приладі "Діагностичної машини" у режимі "зворотного зв'язку". Рівень особистісної та ситуативної тривожності - за методикою Спілбергера-Ханіна. Одержані дані обрахували методами варіаційної статистики з використанням параметричних та непараметричних критеріїв при порівнянні середніх значень. Під час дослідження показників особистісної тривожності було виявлено їх статеві особливості в осіб з різним рівнем сили та функціональної рухливості нервових процесів. Достовірно вищі значення тривожності зафіксовані в осіб жіночої статі. Для